

Základy pracovného práva

1. Základná charakteristika pracovného práva, pojem, predmet a funkcie pracovného práva (pojem závislej práce).

- a. Pojem, predmet, funkcie a systém pracovného práva
- b. Pôsobnosť pracovného práva (všeobecná charakteristika) a pôsobnosť Zákonníka práce
- c. Priama, subsidiárna a delegovaná pôsobnosť Zákonníka práce
- d. Pojem „závislá práca“
- e. Vývoj pracovného práva
- f. Nelegálna práca a nelegálne zamestnávanie

Otázky na skúšku:

1. Pojem, predmet, funkcie a systém pracovného práva; pôsobnosť pracovného práva (všeobecná charakteristika). Priama, subsidiárna a delegovaná pôsobnosť Zákonníka práce.
2. Pojem „závislá práca“ (definícia podľa Zákonníka práce a vymedzenie pojmu podľa pracovnoprávnej teórie), výkon závislej práce mimo rámca pracovnoprávnych vzťahov (právna úprava, stručná charakteristika: nelegálne zamestnávanie, nelegálna práca, švaresystém, platformy).
3. Vývoj pracovného práva (charakteristika období, ktorých medzníkom bol rok 1918, 1945, 1948, 1965, 1989 a 2004) a nové výzvy pre budúcnosť (flexibilita, digitalizácia).

2. Pramene a pôsobnosť pracovného práva. Subjekty pracovnoprávnych vzťahov.

- a. Pramene pracovného práva
- b. Subjekty pracovnoprávnych vzťahov – pracovnoprávna subjektivita
- c. Zástupcovia zamestnancov a ich kompetencie
- d. Zabezpečenie záväzkov v pracovnom práve

Otázky na skúšku:

1. Pramene pracovného práva (charakteristika, hierarchia prameňov, základné zákonné pracovnoprávne predpisy, charakteristika vnútropodnikových normatívnych aktov, dobré mravy).
2. Pramene medzinárodného pracovného práva (Medzinárodná organizácia práce – vznik, normotvorná a kontrolná činnosť, orgány). Pracovné právo Rady Európy, Európska sociálna charta (charakteristika). Pracovné právo Európskej únie - pramene práva EÚ (hierarchia, stručná charakteristika smerníc EÚ upravujúcich jednotlivé oblasti pracovného práva).
3. Subjekty pracovnoprávnych vzťahov (ich pojem) a pracovnoprávna subjektivita. Konanie zamestnávateľa, poverenie zamestnanca, zastúpenie. Osobitné kategórie zamestnancov / subjektov (manažéri, členovia štatutárnych orgánov, profesionálni športovci, uční v rámci duálneho vzdelávania, rodinní príslušníci, „kvázi“ zamestnanci). Zákaz detskej práce, výkon tzv. ľahkých prác.
4. Výklad pojmov osamelý zamestnanec, mladistvý zamestnanec, rodinný príslušník, tehotná zamestnankyňa, dojčiaca zamestnankyňa a zamestnanec so zdravotným postihnutím. Doručovanie v pracovnom práve.
5. Zabezpečenie práv a povinností v pracovnoprávnych vzťahoch.
6. Subjekty kolektívnych pracovných vzťahov (zamestnanecké rady, odborové organizácie, európska zamestnanecká rada, stručná charakteristika, kreovanie).
7. Formy participácie zamestnancov v kolektívnych pracovných vzťahoch (rozhodovanie, prerokovanie, informačné povinnosti, kontrolná činnosť).

3. Základné sociálne práva. Základné zásady pracovného práva.

- a. Základné zásady pracovného práva
- b. Právo na ochranu osobného súkromia a osobných údajov zamestnancov
- c. Sociálne práva
- d. Protidiskriminačné právo EÚ

Otázky na skúšku:

1. Základné zásady pracovného práva (charakteristika, vymenovanie, charakteristika vybranej slobody).
2. Sociálne práva (všeobecná charakteristika, výklad vybraných dvoch sociálnych práv).
3. Právo na ochranu osobného súkromia a osobných údajov zamestnancov (zásah zamestnávateľa do súkromia zamestnanca, ESLP, § 13 Zákonníka práce, Nariadenie GDPR).
4. Zásada rovnakého zaobchádzania (pramene, všeobecná charakteristika, diskriminačné dôvody, výnimky).
5. Zmluvy / dohody v pracovnom práve, zásada zmluvnosti, spôsob uzatvárania zmlúv.

4. Pracovnoprávne vzťahy a ich zabezpečenie. Pojem právnych skutočností a právneho úkonu, neplatnosť právnych úkonov; lehoty a doby v pracovnom práve. Preklúzia a premlčanie. Ochrana práv zamestnancov.

- a. Pojem, predmet a obsah pracovnoprávnych vzťahov
- b. Vznik a zmena a zánik pracovnoprávnych vzťahov
- c. Právne úkony v pracovnom práve
- d. Neplatnosť právnych úkonov v pracovnom práve
- e. Lehoty a doby v pracovnom práve a doručovanie v pracovnom práve
- f. Riešenie pracovnoprávnych sporov
- g. Zákon o inšpekcii práce - všeobecná charakteristika (kontrola, sankcie, podnet)
- h. Oznamovanie protispoločenskej činnosti
- i. Súdna ochrana

Otázky na skúšku:

1. Vznik, zmena a zánik pracovnoprávnych vzťahov, prechod práv a povinností z pracovnoprávnych vzťahov.
2. Subjektívne pracovnoprávne skutočnosti, druhy právnych úkonov, náležitosti právneho úkonu podľa Občianskeho zákonníka, tzv. doložka neplatnosti v Zákonníku práce. Neplatnosť právnych úkonov v pracovnom a v občianskom práve.
3. Objektívne pracovnoprávne skutočnosti. Lehoty a doby v pracovnom práve, preklúzia a premlčanie.
4. Zákon o inšpekcii práce - všeobecná charakteristika (kontrola, sankcie, podnet).
5. Oznamovanie protispoločenskej činnosti, súdna ochrana zamestnancov, riešenie pracovnoprávnych sporov.

5. Pracovná zmluva. Dohody o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru.

- a. Predzmluvné vzťahy
- b. Pojem pracovný pomer
- c. Vznik a založenie pracovného pomeru
- d. Náležitosti pracovnej zmluvy

- e. Skúšobná doba (pojem, forma a obsah)
- f. Odstúpenie od pracovnej zmluvy
- g. Dohody o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru

Otázky na skúšku:

1. Predzmluvné vzťahy.
2. Pracovný pomer (pojem, predmet, subjekty, obsah); vznik a založenie pracovného pomeru. Náležitosti pracovnej zmluvy (formálne a obsahové). Skúšobná doba.
3. Druhy pracovných pomerov, súbeh pracovných pomerov.
4. Dohody o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru (všeobecná charakteristika, odlišnosti od pracovného pomeru, druhy).
5. Dohody o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru (charakteristika jednotlivých dohôd).
6. Pracovný pomer na určitú dobu, domácka práca a telepráca.

6. Zmena a skončenie pracovného pomeru

- a. Zmena obsahu pracovného pomeru
- b. Zmena subjektu pracovného pomeru
- c. Skončenie pracovného pomeru
- d. Výpoveď z pracovného pomeru, výpovedné doby
- e. Skončenie pracovného pomeru dohodou a skončenie pracovného pomeru v skúšobnej dobe
- f. Okamžité skončenie pracovného pomeru

Otázky na skúšku:

1. Zmena obsahu pracovného pomeru, prevod podniku.
2. Pracovná cesta a cestovné náhrady, jednostranné preradenie zamestnanca na inú prácu.
3. Dočasné pridelenie zamestnancov klasickým zamestnávateľom (podmienky, zásada rovnakého zaobchádzania), základná charakteristika dočasného pridelenia agentúrou dočasného zamestnávania, agentúry dočasného zamestnania.
4. Skončenie pracovného pomeru (spôsoby, základná charakteristika). Skončenie pracovného pomeru dohodou a skončenie pracovného pomeru v skúšobnej dobe (základná charakteristika).
5. Výpoveď z pracovného pomeru (forma, dôvody), výpovedné doby.
6. Výpoveď zo strany zamestnávateľa (formálne a obsahové náležitosti), výpovedné dôvody podľa ust. § 63 ods. 1) Zákonníka práce.
7. Hmotnoprávne podmienky výpovede.
8. Okamžité skončenie pracovného pomeru zo strany zamestnávateľa (forma, dôvody).
9. Okamžité skončenie pracovného pomeru zo strany zamestnanca (forma, dôvody).

7. Výkon práce vo verejnom záujme (zákon č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme, zákon č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov vo verejnom záujme). Štátna služba (zákon č. 55/2017 Z. z. o štátnej službe) a štátnozamestnanecký pomer. Právne vzťahy pri zabezpečovaní práva na prácu (zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti).

- a. Pracovné pomery zamestnancov vykonávajúcich prácu vo verejnom záujme
- b. Pracovná disciplína podľa zákona o výkone práce vo verejnom záujme
- c. Zákon o odmeňovaní zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme
- d. Zákon o štátnej službe - všeobecná charakteristika

- e. Štátnozamestnanecké pomery
- f. Zákon o službách zamestnanosti - všeobecná charakteristika
- g. Aktívne opatrenia na trhu práce
- h. Pracovné začlenenie občanov so zdravotným postihnutím
- i. Agentúry dočasného zamestnania a agentúry podporovaného zamestnania

Otázky na skúšku:

1. Pracovné pomery zamestnancov vykonávajúcich prácu vo verejnom záujme (právna úprava, osobitosti v porovnaní s pracovným pomerom, pôsobnosť, vzťah k Zákonníku práce, vedúci zamestnanci).
2. Zákon o štátnej službe (osobitosti v porovnaní s pracovným pomerom, vzťah k Zákonníku práce, pôsobnosť, princípy, druhy štátnej služby).
3. Štátnozamestnanecké pomery (druhy štátnej služby, vznik štátnozamestnaneckého pomeru).
4. Právo na prácu, právo na prístup k zamestnaniu, evidencia nezamestnaných.
5. Zákon o službách zamestnanosti - všeobecná charakteristika, pracovné začlenenie občanov so zdravotným postihnutím, agentúry podporovaného zamestnania.
6. Aktívne opatrenia na trhu práce /všeobecná charakteristika, sprostredkovanie zamestnania (evidencia nezamestnaných), výklad dvoch vybratých opatrení/.